

Rettevejledning til
Eksamen på Økonomistudiet sommer 2018

Erhvervsret

25. juni 2018

(3-timers prøve med hjælpemidler)

Dette eksamenssæt består af 4 sider incl. denne forside.

OBS: Bliver du syg under selve eksamen på Peter Bangsvej, skal du kontakte et tilsyn for at blive registreret som syg. I den forbindelse skal du udfylde en blanket. Derefter afleverer du en blank besvarelse i systemet og forlader eksamen. Når du kommer hjem, skal du kontakte din læge og indsende lægeerklæring til Det Samfundsvidenskabelige Fakultet senest en uge efter eksamensdagen.

Pas på, du ikke begår eksamenssnyd!

Det er eksamenssnyd, hvis du under prøven

- Bruger hjælpemidler, der ikke er tilladt
- Kommunikerer med andre eller på anden måde modtager hjælp fra andre
- Kopierer andres tekster uden at sætte citationstegn eller kildehenvise, så det ser ud som om det er din egen tekst
- Bruger andres idéer eller tanker uden at kildehenvise, så det ser ud som om det er din egen idé eller dine egne tanker
- Eller hvis du på anden måde overtræder de regler, der gælder for prøven

Du kan læse mere om reglerne for eksamenssnyd på Din Uddannelsesside og i Rammestudieordningens afs. 4.12.

Spørgsmål 1: Kan Ulla Olsens efterladte kræve erstatning i anledning af det skete – af hvem - og i givet fald på hvilket grundlag?

Indledningsvis må det undersøges om der er sket en skade og lidt et tab, der vil kunne berettige et erstatningskrav. Der er tale om personskaade og det nævnes i opgaven at Ulla har "efterladte" – i det omgang disse "efterladte" måtte være ægtefælle og/eller børn kan disse have et erstatningskrav jf. EAL §§ 12-14. Andre "efterladte" vil som udgangspunkt ikke kunne kræve erstatning. Det vil være nærliggende at lægge til grund at de "efterladte" er ægtefælle og/eller børn.

Ansvarsgrundlaget skal da findes i produktansvarsloven(PAL) som også i §2 nævner at den dækker ved forsørgertab. Ansvarsgrundlaget findes i § 6, hvorefter en producent skal erstatte skader forårsaget af defekte produkter. Et produkt er defekt, hvis det jf. § 5 ikke frembyder den sikkerhed, der kan forventes. Vingummiet skal vurderes i forhold til denne norm. Da vingummiet er beregnet på skulle spises og dette vil kunne ske i kombination med stort set et hvilket som helst andet levnedsmiddel, må det vurderes som værende defekt, når det ikke kan indtages i forbindelse med mælk, der er et meget udbredt produkt – og der er ikke advaret eller på anden måde givet anvisninger på hvordan vingummiet skal indtages eller ikke må indtages.

Vingummiet er et produkt jf. lovens § 3, da det er forarbejdet og Mogens Madsen opfylder kriteriet for at være producent jf. § 4, idet han har fremstillet vingummiet. Ansvarer må betragtes som værende objektivt. Der er klar årsagssammenhæng og med den pågældende type defekt, er der også adækvans. Der foreligger ikke egen skyld, når Ulla spiser vingummiet, er det jo det, som vingummiet er beregnet på, så selv om det også er det, der fører til skaden er det ikke udtryk for egen skyld. Da vingummi normalt må anses for et harmløst og ufarligt produkt foreligger der heller ikke accept af risiko. Mogens Madsen bliver således erstatningsansvarlig – og erstatningens størrelse vil afhænge af hvem de "efterladte" er og de kriterier der i øvrigt knyttes her til jf. EAL.

Spørgsmål 2: I hvilket omfang er Mogens forpligtet til at levere vingummier til de 3 aftagere?

MM har afgivet et tilbud til de tre aftagere, og han er bundet af sit tilbud jf. aftalelovens bestemmelser. MM tilbagekalder ikke og forsøger ikke at tilbagekalde tilbuddet, der dermed står åbent for accept. Dog er tilbuddet behæftet med en fejl, idet der står "kg" hvor der skulle have stået "pose", og det overordnede spørgsmål er således, om dette kan gøres gældende som en ugyldighedsgrund. Der er ikke i opgaven nævnt noget om acceptfristen, og det bør lægges til grund, at alle 3 svar sker inden for den acceptfrist den enten måtte være fastsat eller vil gælde jf. aftalelovens § 3.

Aftager 3 accepterer uoverensstemmende jf. § 6, stk. 1, idet der bevidst er tilføjet accepten et ønske om fri fragt. Dermed kan MM afslå det dermed

fremkomne nye tilbud – eller han kan undlade at svare med samme effekt – og han vil ikke være forpligtet til at levere til nr. 3.

Nr. 1 svarer uden forbehold og overensstemmende, idet han blot fastlægger hvilken mængde han ønsker leveret. Her skal det undersøges om fejlskriften jf. § 32, stk. 1 vil kunne gøres gældende som ugyldighedsgrund. Dette afhænger af nr. 1's gode eller onde tro i forhold til fejlskriften. Fejlen er at kiloprisen er angivet til 10 kr. pr. kg., hvor normalprisen er 200 kr. pr. kg. – resultatet vil afhænge af argumentationen, men alt andet lige er det mest nærliggende at anføre at en pris på 5% af normalprisen – selv ved et tilbud – er for god til at være sand, og at tilbudsmotager derfor må være i ond tro, og MM dermed ikke er forpligtet til at levere, da aftalen er ugyldig.

Når ugyldighedsgrunden kan gøres gældende over for nr. 1. – kan den så meget desto mere gøres gældende over for nr. 2 – man kan diskutere om dennes accept er overensstemmende, hvilket den nok må siges at være, idet han blot beder om at få bekræftet at det er den sædvanlige vare der leveres. – Skulle man mene, at accepten er uoverensstemmende, så vil dette forhold føre til, at MM ikke er forpligtet til at levere, da det tilføjede er tilføjet bevidst af nr. 2 og § 6, stk. 2 kommer ikke i anvendelse.

Spørgsmål 3: Vil Mogens kunne slippe for at betale den høje rente?

Spørgsmålet er her om Mogens efter overdragelsen af fordringen har bevaret sin indsigelse om være blevet truet til at betale så høj en rente. Ole begrunder renten med, at han så vil holde tæt med Mogens udsvævende natteliv, præcist hvad det er Mogens laver om natten ved vi ikke, men åbenbart er af en karakter, der gør, at dets fortsatte hemmeligholdelse er nok til at han accepterer den høje rente – som det må forstås er højere, end den ellers ville have været – også selv om vi er i det alternative lånemarked. Det må lægges til grund, at Mogens er blevet truet jf. Aftl. § 29 i forbindelse med indgåelsen af aftalen om rentens størrelse.

Det underskrevne gælds-brev er et ordregælds-brev og jf. Gbl. § 11, stk. 2, nr. 2. Indsigelser vedrørende gælds-brevets udstedelse behandles i Gbl. § 15, og det fremgår heraf, at hvis en erhverver har erhvervet gælds-brevet af omsætningsvejen, hvilket Nordkysten har, - idet fordringen er overdraget til dem, og der ikke er tale om arv eller kreditorfølgning. Der foreligger ikke noget, der tilsiger, at de skulle kende til indsigelsen på forhånd, og de er dermed i god tro – der er ikke noget der indikerer at selve overdragelsesaftalen mellem Sydkajen og Nordkysten ikke skulle være gyldig. Da det er et ordregælds-brev kræves det yderligere jf. § 13 at der foreligger en sammenhængende overdragelseskæde på gælds-brevet, hvilket der bør kunne lægges til grund. Dermed mister Mogens sin indsigelse jf. § 15 og han må betale den høje rente til sin nye kreditor.

Spørgsmål 4: I uge 20 afleverede Mogens de 250 ødelagte poser til Slikboden – og beklagede at de andre 250 poser var blevet udlagt til 3. Slikboden mente at have krav på såvel de 250 udlagte poser som 250 "friske" poser i stedet for

dem, der var ødelagt af klorin. – Hvordan er Slikboden stillet i den givne situation?

Der er indgået en købsaftale mellem Mogens og slikboden. Mogens er som sælger forpligtet til at opfylde aftalen. Der er tale om handelskøb og genuskøb jf. kbl. § 3 og 4, da der ikke er aftalt levering af bestemte poser og begge handler som led i deres erhverv.

I første omgang er spørgsmålet om ejendomsretten til de 500 poser er gået over til Slikboden ved Mogens' handlinger. De står at han lagde de 500 poser på en hylde – formentlig før uge 19, da rengøringspersonalets handlinger sker efterfølgende og i uge 19. Ved genuskøb går ejendomsretten over, når der er foretaget bindende individualisering. Placering på en hylde opfylder ikke kravet til at være en bindende individualisering, og slet ikke når det sker så længe før, der skal leveres. I forhold til "3", kan Slikboden således ikke gøre krav på de 250 poser.

Købsaftalen opfyldes dermed ikke, idet der dels mangler 250 poser og dels leveres 250 mangelfulde poser. Det anføres, at de er ødelagt, hvilket uanset hvad ødelæggelsen indebærer, må konstituere en mangel jf. kbl. § 76, der bruges analogt ved handelskøb. Slikboden kan således konstatere, at der foreligger mangler ved det leverede og at halvdelen af ordren ikke er leveret. Slikboden kan udøve købers sædvanlige beføjelser jf. kbl § 43. De kan vælge at fastholde købet og kræve mangelfri levering af samtlige 500 poser og dermed efterlevering af de 250 manglende poser jf. kbl. § 50 og omlevering for så vidt angår det ødelagte 250 poser– eller de kan vælge at hæve købet. Manglerne må anses for væsentlige, da "ødelagt" ikke kan være noget ubetydeligt. Der vil tillige kunne kræves erstatning såfremt Slikboden lider tab ved den manglende/mangelfulde levering. Alt dette fordrer, at der reklameres rettidigt jf. bestemmelserne herom.

Spørgsmål 5: Ejeren af markisen og ejeren af kyllingerne krævede begge erstatning – kan de få det? af hvem? Og på hvilket grundlag?

Først må det konstateres om der er sket en skade, som udgør et erstatningsberettiget tab. Markisen er i hvert fald i forhold til den udseende ødelagt, selv om den fortsat kan fungere som afskærmning, så et eller andet værdimæssigt tab er opstået. Dernæst må det undersøges hvem der kan være erstatningsansvarlig og på hvilket grundlag. Rengøringspersonalet er dem, der kastede med den flaske, hvis indhold ødelagde markisen, så de vil være de umiddelbart ansvarlige. Ansvarsgrundlaget vil være culpa. Det er culpøst at kaste med klorinflasker uden låg – bonus pater ville hverken kaste med flaskerne eller lade dem være uden låg. Der er årsagsforbindelse fra kastet til skaden, og det er også adækvat at der kan opstå blegningsskader, når man kaster med klorin. Ejeren af markisen har hverken medvirket eller accepteret at skaden kunne ske. Skaden sker i tjenesten og spørgsmålet er derfor om arbejdsgiveren (også) har et ansvar. Efter DL 3-19-2 bærer arbejdsgiver – hvilket Mogens er i forhold til rengøringspersonalet et ansvar for de ansattes culpøse handlinger i tjenesten. Rengøringspersonalet er i tjeneste, de handler

culpøst og selv om der er tale om en handling uden for det normale arbejde, er den ikke så afvigende, at den kan betragtes som et abnormt skridt – og dermed har arbejdsgiver ansvar for den ansattes handlinger. Såvel de ansatte som Mogens er ansvarlige. Da der ikke er tale om grov culpa eller forsæt fra de ansattes side, vil udgangspunktet være, at Mogens som arbejdsgiver er ansvarlig og uden at de ansatte kan gøres ansvarlige og uden at Mogens kan gøre regres mod dem, som 3-19-2 ellers i udgangsfasen forudsætter. I forhold til kyllingerne er deres kvalitet forringet og dermed lider deres ejer et tab, som han muligvis kan få erstattet. Den indledende bedømmelse af handlingerne er den samme som i forhold til markisen. Der er også her årsagsforbindelse fra handling til skade – men spørgsmålet er om der også her er adækvans. Det at kaste klorinflasker på en arbejdsplads kan påregneligt føre til blegningsskader og måske slagskader fra nogen som rammes af flaskerne, men optøningsskader på 200.000 kyllinger er ikke påregneligt i forhold til handlingen og dermed kan hverken de ansatte eller arbejdsgiver Mogens gøres ansvarlige for denne skade.

Spørgsmål 6: Vil det være muligt for firmaet at få udlæg i Mogens' private ting?

Dette vil bero på i hvilken form Mogens driver virksomheden med vingummierne. Det er i opgaven ikke konkret oplyst om der er tale om en personligt ejet virksomhed eller om virksomheden drives i selskabsform. Svaret vil afhænge helt af, i hvilken form virksomheden drives. Hvis det er en form, hvor der er personlig hæftelse som fx en personligt ejet virksomhed eller et I/S så kan der foretages udlæg også i personlige ejendele. Drives virksomheden i selskabsform, så vil der ikke være personlig hæftelse med mindre Mogens har påtaget sig at kautionere for gælden og svaret vil da bero på hvad der konkret er aftalt.

Spørgsmål 7: Kan Mogens tage poserne tilbage og i givet fald på hvilket grundlag?

Køber misligholder i dette tilfælde sin betalingsforpligtelse, der er en del af forpligtelserne jf. den indgåede købsaftale. Som udgangspunkt vil sælger derfor kunne hæve handlen pga. misligholdelsen. Efter købelovens § 28 stk. 2 kan køber imidlertid ikke hæve handlen, når varen er overgivet til køber uden, at der er taget særskilt forbehold fx i form af ejendomsforbehold. Dette er der ikke aftalt og dermed må sælger Mogens lide med kreditrisikoen og den manglende betaling uden at kunne reagere.

Mogens lavede en produktion, hvor vingummierne havde form som bamser. Haribo, der har vingummibamser som en fast del af sit sortiment, mente ikke at Mogens kunne være berettiget til at sælge denne produktion.

Spørgsmål 8: Kan Haribo have ret i dette? På hvilket grundlag?

Det må vurderes om vingummibamserne er beskyttede efter de immaterialretlige regler. Det kan overvejes om deres udformning er et varemærke og dermed beskyttet efter de varemærkeretlige regler. Jf. varemærkelovens § 2 stk. 1 nr. 4 kan varens udformning udgøre et varemærke og dermed nyde beskyttelse efter lovens regler. Det vides ikke umiddelbart om Haribo har registreret mærket, men det er i hvert fald taget i brug, og af den vej kan varemærkeretlig beskyttelse være opnået jf. lovens § 3, nr. 2. Dermed kan Haribo jf. § 4 forbyde andre at bruge samme eller et sammenligneligt mærke. Det vil sige, at Haribo kan forbyde Mogens at lave sine vingummibamser, da de selv om de ikke måtte være identiske med Haribos så i hvert fald vil være sammenlignelige.

Spørgsmål 9: Kan Haribo have ret i dette synspunkt?

Forholdet må vurderes i forhold til markedsføringslovens bestemmelser. Enhver virksomhed må fejre sin et års fødselsdag – men spørgsmålet er om man kalde sit produkt "verdens bedste" uden at man handler i strid med markedsføringslovens bestemmelser. Man skal overholde god skik og man må ikke vildlede. Over for dette står princippet om, at anprisninger er i orden også selv om de ikke nødvendigvis har 100 % hold i virkeligheden. Det må bero på den konkrete argumentation, om man når til at reklamen er i orden eller ej.